

- Расея выдзяліла Беларусі міждзяржаўны крэдыт у памеры USD 1.5 млрд.
- Афіцыйны прагноз прыросту ВУП у 2008 г. – 8–9%.
- Цана газу ў першым квартале 2008 г. складзе USD 119.
- Урад плянуе ў 2008 г. зьнізіць дэфіцыт вонкавага гандлю да USD 1.4 млрд.
- Бюджэт на 2008 г. прыняты з дэфіцытам у памеры 1.9% ад ВУП.

Палітыка: Расея выдзяліла Беларусі крэдыт у памеры USD 1.5 млрд

У пачатку сьнежня адбыўся візыт А. Лукашэнкі ў Вэнэсуэлу, падчас якога было заснаванае беларуска-вэнэсуэльскае СП па здабычы нафты. У 2008 г. у Вэнэсуэле Беларусь зможа здабыць да 1 млн тонаў нафты. Афіцыйна аб наступных мэханізмах разьмеркаваньня здабытай нафты не паведамляецца, аднак найбольш верагодны яе продаж на амэрыканскім кантынэнтам. Пасьля адбыліся афіцыйны візыт У. Пуціна ў Беларусь і яго сустрэча з А. Лукашэнкам, пра якія стала вядома толькі за некалькі дзён да самога візыту. Асноўным вынікам гэтай сустрэчы стала дамоўленасьць аб выдзяленьні Беларусі міждзяржаўнага крэдыту ў памеры USD 1.5 млрд. Пры гэтым Беларусь здолела дамагчыся дастаткова прывабных умоваў крэдыту: адсоткавая стаўка роўная LIBOR + 0.75% пры наяўнасьці адтэрміноўкі выплаты адсоткавых плацяжоў на працягу пяці гадоў. Апроч таго, міністар фінансаў Расеі А. Кудрын агучыў гатоўнасьць расейскага боку выдаць Беларусі дадаткова USD 2 млрд, а таксама спрыяць разьмяшчэньню беларускіх дзяржаўных аблігацый на расейскім рынку ў памеры RUB 10 млрд. Такім чынам, палітычныя дзеяньні кіраўніцтва краіны ў сьнежні забясьпечылі наяўнасьць “падушкі бясьпекі” для функцыянаваньня нацыянальнай эканомікі ў першай палове 2008 г.

Рэальны сэктар: урад прагназуе прырост ВУП у 2008 г. на 8–9%

У студзені-лістападзе тэмпы росту ВУП зьнізіліся на 0.1 адсоткавага пункта да 8.2% г/г. Дынаміка вытворчасці ў асноўных сэктарах эканомікі істотна не зьмянілася – да канца году эканоміка, верагодна, адаптавалася да цэнавага шоку. Значныя зьмены могуць адбыцца не раней за другую палову 2008 г., калі пачне адчувацца чарговае павышэньне цаны на газ. Аднак, на думку ўраду, гэта не ўяўляе небясьпекі для эканомікі. На 2008 г. быў зацьверджаны прагноз росту ВУП на 8–9%, што адпавядае прагнозу на 2007 г.

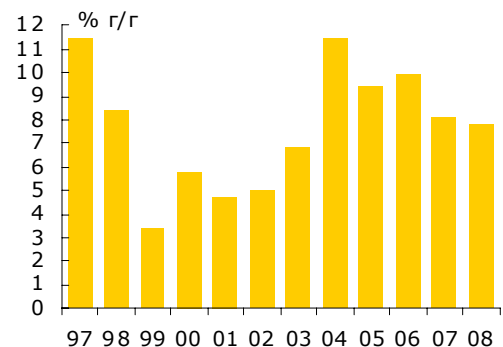
Разьмеркаваньне выгады ад эканамічнага росту ў 2007 г. значна зьмянілася. Калі ў 2006 г. пры росьце ВУП на 9.9% рэальны заробак і пэнсіі павялічыліся на 17.7 і 14.3%, то ў студзені-лістападзе 2007 г. пры росьце ВУП на 8.2% г/г – усяго на 9.6 і 9.0% адпаведна. На 2008 г. урад прагназуе запаволенне росту рэальнага заробку да 7–8%, прычым сыходзячы зь відавочна заніжанай ацэнкі інфляцыі ў 6.5%. Такім чынам, у 2008 г. палітыка абмежаваньня росту заробку, верагодна, будзе працягнутая.

Структурныя тэндэнцыі: цана на газ у першым квартале 2008 г. складзе USD 119 за 1 тыс. м³

Энэргетыка. У сьнежні па выніках працоўнай сустрэчы беларускага віцэ-прэм’ера У. Сямашкі і старшыні праў

Насельніцтва: 9.71 млн чалавек
Прамысловасьць / ВУП: 27.6%
Сельская гаспадарка / ВУП: 7.5%
Інвестыцыі / ВУП: 24.3%
Экспарт: Расія 35%, ЭЗ 46%
Імпарт: Расія 59%, ЭЗ 22%

Дынаміка рэальнага ВУП

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу. Прагноз на 2008 г. – Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Дасьледчы цэнтр ІПМ

Нямецкая эканамічная група ў Беларусі

220088 г. Мінск, вул. Захарова, 76
Тэл./факс +375 (17) 210 0105
Электронная пошта bmer@research.by
Вэб-сайт <http://research.by/>

Пераклад на беларускую мову ажыццяўляецца пры падтрымцы часопіса “Новая Эўропа”, <http://n-europe.eu/>

© Дасьледчы цэнтр ІПМ, 2007

леньня ААТ "Газпрам" А. Мілера быў агучаны кошт на газ для Беларусі. У першым квартале 2008 г. ён складзе USD 119 за 1 тыс. м³, то бок толькі на 19% болей, чым кошт у 2007 г. Аднак разьлікі незалежных экспэртаў паказваюць, што цана на газ для Беларусі ў адпаведнасьці з формулай, паводле якой яна мусіць усталёўвацца, можа скласьці ад USD 150 да USD 200 за 1 тыс. м³. У адпаведнасьці зь інфармацыяй, распаўсюджанай у шэрагу СМІ, цана ў памеры USD 119 за 1 тыс. м³ тлумачыцца адмысловай умовай у кантракце, якая абмяжоўвае рост цаны на газ у першым квартале 2008 г. да 19% адносна ўзроўню 2007 г. У такім выпадку з другога кварталу бягучага году цана на імпартаваны газ можа зноў істотна вырасьці.

Вонкавы гандаль: урад плянуе зьнізіць вонкавагандлёвы дэфіцыт у 2008 г. да USD 1.4 млрд

У студзені-кастрычніку 2007 г. дэфіцыт гандлю таварамі склаў USD 3.2 млрд (9.3% ад ВУП), і павялічыўся ў параўнаньні з адпаведным пэрыядам мінулага году ў 1.9 разы. З пункту гледжаньня геаграфіі гандлю такі ўзровень дэфіцыту сфармаваўся з-за зьніжэньня станюўчага сальда ў гандлі з краінамі па-за СНД (на 18.1% г/г) і павелічэньня дэфіцыту ў гандлі з Расеяй (на 18.7% г/г). У выніку станюўчае сальда гандлю з далёкім замежжам кампэнсавала толькі 45.8% дэфіцыту гандлю з Расеяй, у той час калі ў студзені-кастрычніку 2006 г. аналягічны каэфіцыент складаў 66.4%.

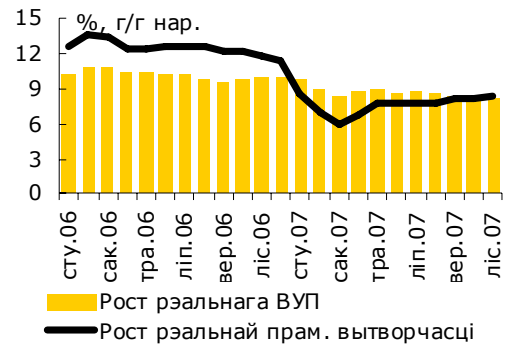
З пункту гледжаньня таварнай наменклатуры, зьніжэньне станюўчага сальда ў гандлі з краінамі па-за СНД адбывалася ў выніку заповольна росту экспарту па наступных таварных групам: аптычныя і фатаграфічныя прыборы і апараты, некаштоўныя мэталы і вырабы зь іх, а таксама мінеральныя прадукты. Апроч таго, адбылося скарачэньне экспарту па такіх артыкулах як скураная сыравіна, плястмасы і вырабы зь іх. Агульны кошт экспарту ў дадзеным геаграфічным накірунку павялічваўся толькі праз рост сярэдніх цэнаў, у тым ліку за кошт спрыяльнай цэнавай кан'юнктуры рынкаў калійных угнаеньняў і нафтапрадуктаў. Разам з тым фізычны аб'ём экспарту ў далёкае замежжа скараціўся на на 1.5% г/г. Такім чынам, праблема гандлёвага дэфіцыту робіцца ключавой для беларускай эканомікі. У той самы час пляны ўраду панізіць яго да USD 1.4 млрд у 2008 г. ва ўмовах падаражэньня энэрганосьбітаў і пры адсутнасьці новых перадумоваў павышэньня канкурэнтаздольнасьці беларускага экспарту падаюцца маларэальнымі.

Дзяржаўныя фінансы: бюджэт на 2008 г. прыняты з дэфіцытам у 1.9% ад ВУП

За студзень-кастрычнік 2007 г. даходы кансалідаванага бюджэту склалі 49.3% ад ВУП, што на 0.8 адсоткавага пункта вышэй за мінулагодні ўзровень. Выдаткі кансалідаванага бюджэту за гэты пэрыяд склалі 45.9% ад ВУП, перавысіўшы мінулагодні ўзровень таксама на 0.8 адсоткавага пункта. У выніку ў студзені-кастрычніку прафіцыт бюджэту склаў 3.4% ад ВУП, што ідэнтычна ўзроўню мінулага году.

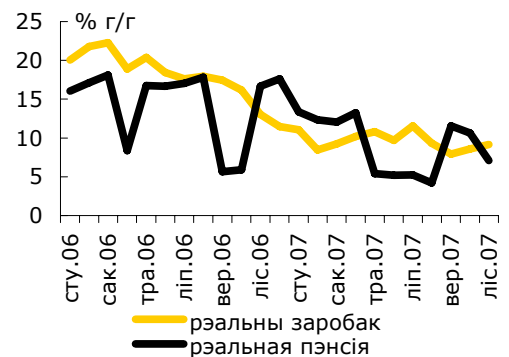
Другі раз у 2007 г. былі перагледжаныя ў бок павелічэньня параметры рэспубліканскага бюджэту на 2007 г. Плянаны ўзровень даходаў рэспубліканскага бюджэту быў павялічаны на 14.7% у параўнаньні з першапачатковым узроўнем, а выдаткаў – на 13.3%. Настолькі значныя карэктывы тлумачацца тым, што пры першапачатковым прыняцьці бюджэту ў яго былі закладзеныя заніжаныя ацэнкі даходаў. Апроч таго, да канца 2007 г. тэмпы росту цэнаў істотна перавысілі афіцыйныя прагнозы значэньні.

ВУП і прамысловая вытворчасць

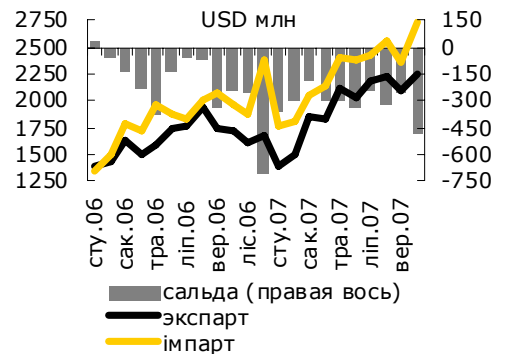
Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Тэмпы прыросту рэальных заробкаў

Крыніца: Разлікі па дадзеным Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Дынаміка вонкавага гандлю таварамі

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Індэкс вонкавага гандлю

% г/г	Экспарт		Імпорт	
	Сярэдняя цэны	Фізычны аб'ём	Сярэдняя цэны	Фізычны аб'ём
Усяго	13.6	3.8	17.7	5.9
Расея	17.5	9.6	24.9	-0.9
Па-за СНД	11.6	-1.5	5.8	17.6

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

У прыняты варыянт бюджэту на 2008 г., верагодна, пазьней таксама будуць уносіцца карэктывы. У кансалідаваны бюджэт закладзеныя заніжаныя, на наш погляд, даходы на ўзроўні 44.5% ад ВУП (звычайна яны дасягаюць 48–49% ад ВУП). Зьніжэньне стаўкі абаротнага падатку з 3 да 2% і захаваньне ПДВ на ўзроўні 18% тлумачаць зьніжэньне падаткавага цяжару ня больш чым на 1% ад ВУП. Нарэшце, намінальны ВУП, на падставе якога ацэнены бюджэт-2008, заніжаны прыкладна на BYR 6 трлн. Выдаткі бюджэту запланаваныя на ўзроўні 46.4% ад ВУП, дэфіцыт – 1.9% ад ВУП. Яго фінансаваньне прапануецца ажыццявіць зь большага за кошт паступленьня USD 625 млн ад продажу чарговых 12.5% акцый Белтрансгазу і прыцягненьня вонкавых пазыкаў на суму блізу USD 500 млн.

Манэтарная палітыка: павелічэньне валютных дэпазытаў ураду

У лістападзе чыстыя замежныя актывы ВГКР павялічыліся на 10.8% м/м. Гэта было абумоўлена паступленьнем на валютныя рахункі ўраду ў НББ USD 334 млн (рост на 26.6% м/м), афіцыйная інфармацыя аб крыніцах паходжаньня якіх адсутнічае. Апроч таго, істотна павялічыліся іншыя чыстыя актывы НББ (на 54.4% м/м) на фоне зьніжэньня патрабаваньняў НББ да нефінансаванага сэктару эканомікі на 24.0% м/м. У выніку грашовая база ў лістападзе павялічылася на 4.8% м/м, а ў гадавым вымярэнні яе рост паскорыўся да 26.6% г/г (24.6 г/г у кастрычніку).

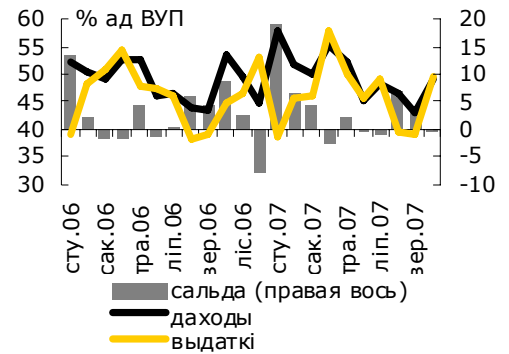
Тэмпы росту крэдытаваньня камэрцыйнымі банкамі рэальнага сэктару ў лістападзе крыху зьнізіліся і склала 46.1% г/г (48.1% г/г у кастрычніку). Разам з тым камэрцыйныя банкі значна павялічылі свае замежныя актывы (на 49.9% м/м). У выніку іх чыстыя замежныя актывы ўпершыню за апошнія некалькі месяцаў выраслі (на 25.5% м/м). Аднак па-ранейшаму банкі застаюцца чыстымі пазычальнікамі ў адносінах да вонкавага сэктару з сумай чыстых абавязкаў на ўзроўні USD 1.1 млрд. Камэрцыйныя банкі адрэагавалі на павелічэньне ўзроўню ліквіднасьці яшчэ і набыцьцём кароткатэрміновых аблігацый НББ. Пры гэтым адбылася нязначнае зьмяншэньне адсоткавых ставак па крэдытах, у той час як стаўкі па дэпазытах амаль не зьмяніліся. Такім чынам камэрцыйныя банкі фактычна згладжвалі ваганьні на грашовым рынку. Гэта абумовіла амаль нязьменны попыт на наяўныя грошы і захаваньне тэндэнцыі хутчэйшага росту ашчаджэньняў у замежнай валюце ў параўнаньні з укладамі ў нацыянальнай валюце. Наяўныя грошы ў абароце ў лістападзе выраслі на 1.8% м/м, а ў гадавым вымярэнні тэмп іх росту склаў 16.5% г/г (16.3% г/г у кастрычніку). Рублёвая грашовая маса павялічылася ў лістападзе на 5.0% м/м, а шырокая грашовая маса – на 6.9% м/м. У гадавым вымярэнні тэмпы іх росту склалі 27.9 і 37.1% г/г адпаведна (24.3 і 30.5% г/г у кастрычніку).

Спажывецкія цэны ў лістападзе выраслі на 2.2% м/м, а ў гадавым вымярэнні – на 10.3% г/г (9.9% г/г у кастрычніку). Галоўным чынам яны раслі за кошт росту цэнаў на харчовыя тавары (рост у лістападзе на 3.5% м/м). Беларускі рубель у сьнежні ўмацаваўся ў адносінах да даляра ЗША на тры рублі, і на 31 сьнежня яго курс склаў 2150 BYR/USD.

Банкаўскі сэктар: у першым чытаньні прыняты законапраект аб страхаваньні дэпазытаў насельніцтва

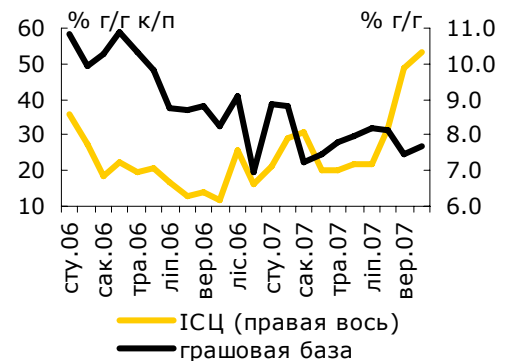
У сьнежні дэпутаты Палаты прадстаўнікоў у першым чытаньні прынялі законапраект аб страхаваньні дэпазытаў фізычных асобаў у камэрцыйных банках Беларусі. Дадзены законапраект прадугледжвае стварэньне адмысловага інсты

Кансалідаваны бюджэт

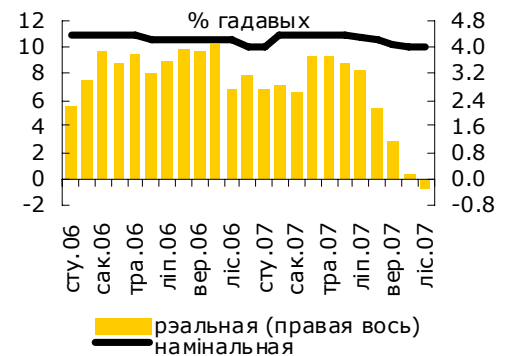
Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Грашовая база і ІСЦ

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Стаўка рэфінансаваньня

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

туту ў дадзенай сфэры – Агенцыі па звароце банкаўскіх ўкладаў фізычных асобаў (страхавы фонд), якая будзе акумуляваць сродкі для звароту ашчаджэнняў і кіраваць імі. Законапраект прадугледжвае абавязковы ўдзел у дадзенай сыстэме ўсіх камэрцыйных банкаў, якія маюць ліцэнзію на прыцягненне дэпазытаў фізычных асобаў, а таксама аднолькавы для ўсіх банкаў механізм выплаты сродкаў у страхавы фонд. Прадугледжваецца стоадсоткавае страхаваньне дэпазытаў у памеры да EUR 2 тыс. у эквіваленце і васьмідзесяціадсоткавае страхаваньне дэпазытаў у памеры да EUR 5 тыс. у эквіваленце. Раней адсутнічаў адзіны нарматыўны акт, які б рэгуляваў сыстэму страхаваньня дэпазытаў. На ўпаўнаважаныя банкі распаўсюджваліся адмысловыя правілы, а найбольш буйныя зь іх маглі не ўдзельнічаць у фармаваньні фонду страхаваньня дэпазытаў. Апроч таго, у агульным выпадку гарантаваўся толькі зварот дэпазытаў у памеры да USD 1 тыс. у эквіваленце. Такім чынам, у выпадку прыняцця новай сыстэмы страхаваньня дэпазытаў усе банкі патрапяць у роўныя ўмовы, што будзе спрыяць больш справядлівай канкурэнцыі ў банкаўскай сыстэме.

Эканамічныя тэндэнцыі		4 кв. 05	1 кв. 06	2 кв. 06	3 кв. 06	4 кв. 06	1 кв. 07	2 кв. 07	3 кв. 07	вер. 07	кас. 07	ліс. 07
Рост рэальнага ВУП	% г/г	10.7	11.0	9.6	8.6	10.8	8.4	8.9	8.4	--	--	--
Рост рэальнага ВУП	% г/г нар.	9.4	11.0	10.3	9.6	9.9	8.4	8.6	8.4	8.4	8.3	8.2
Рэальная прамысловая вытворчасць	% г/г нар.	10.5	13.5	12.6	12.2	11.3	5.9	7.7	8.2	8.2	8.2	8.3
Рэальная сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г нар.	2.1	10.1	6.9	2.2	6.1	4.4	5.2	5.6	5.6	5.4	4.3
ІСЦ	% г/г к/п	8.0	6.8	7.0	6.4	6.6	8.1	7.2	9.0	9.0	9.9	10.3
ІЦВПП	% г/г к/п	10.2	8.3	8.1	8.0	8.5	11.6	13.6	16.8	16.8	16.7	17.0
Экспарт тавараў (USD)*	% г/г	11.5	27.5	24.9	29.3	13.6	6.3	23.3	19.0	20.3	31.1	--
Імпарт тавараў (USD)*	% г/г	-5.3	51.3	37.0	30.0	23.5	20.8	23.7	23.7	13.3	38.7	--
Сальда гандлю таварамі (дадзеныя НББ)	USD млн. нар.	-527	-136	-786	-1215	-2398	-836	-1563	-2336	-2304	-2777	--
Бягучы рахунак	USD млн нар.	510	115	-289	-558	-1512	-641	-1152	--	-1652	--	--
Бягучы рахунак	% ВУП нар.	1.7	1.5	-1.8	-2.1	-4.1	-7.0	-5.8	--	-5.1	--	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн к/п	1297	1290	1154	1155	1383	1565	2344	2155	2155	2368	2717
Грашовая база	% г/г к/п	74	53	48	38	20	22	29	25	25	25	27
Стаўка па крэдытах у беларускіх рублях**	% гадавых, к/п	12	12	11	12	12	14	11	12	12	12	11
Абменны курс (афіцыйны) BYR/USD	с/п	2150	2151	2146	2142	2141	2141	2145	2147	2148	2150	2152
Абменны курс (афіцыйны) BYR/EUR	с/п	2558	2587	2694	2729	2761	2805	2890	2948	2979	3156	3155

* тэмпы росту даляравых паказнікаў (крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу).

** намінальная стаўка па новых крэдытах юрыдычным асобам (крыніца: НББ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу і НББ.

Асноўныя эканамічныя паказнікі		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Намінальны ВУП	BYR трлн	9.134	17.173	26.613	36.565	49.991	65.067	79231
Намінальны ВУП*	USD млрд	8.7	12.1	14.5	17.7	23.1	30.2	36.9
Рост рэальнага ВУП	% г/г	5.8	4.7	5.0	7.0	11.4	9.4	9.9
Прамысловая вытворчасць	% г/г	7.8	5.9	4.5	7.1	15.9	10.5	11.3
Сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г	9.3	1.8	0.7	6.6	12.6	1.7	6.1
ІСЦ	% г/г с/п	168.6	61.1	42.6	28.4	18.1	10.3	7.0
ІСЦ	% г/г к/п	107.5	46.1	34.8	25.4	14.4	8.0	6.6
ІЦВПП	% г/г с/п	185.3	72.1	41.4	37.5	24.1	12.1	8.3
ІЦВПП	% г/г к/п	166.4	40.9	42.7	28.1	18.8	10.0	8.5
Экспарт (т/п, USD)	% г/г	19.4	10.9	9.8	24.4	35.7	15.8	21.8
Імпарт (т/п, USD)	% г/г	21.5	11.1	9.0	25.1	40.3	3.0	33.0
Бягучы рахунак	USD млн	-338	-394	-311	-424	-1206	510	-1512
Бягучы рахунак	% ВУП	-3.9	-3.2	-2.1	-2.4	-5.2	1.7	-4.1
ПЗІ (чыстыя)	USD млн	119	96	453	170	163	303	351
Міжнародныя рэзервы	USD млн	357	347	457	474	770	1297	1383
Сальда дзяржбюджэту	% ВУП	-0.6	-1.6	-0.2	-1.6	0.0	-0.6	2.2
Унутраны дзяржаўны доўг	% ВУП к/п	4.5	6.1	5.4	5.5	5.7	5.8	6.5
Знешні доўг (суцэльны)	% ВУП к/п	24.4	24.8	27.0	23.7	21.4	17.9	18.6
Грашовая база	% г/г к/п	52	225	32	50	42	74	20
Абменны курс (НББ)	BYR/USD с/п	1035	1394	1784	2075	2160	2154	2145
Абменны курс (НББ)	BYR/USD к/п	1213	1580	1920	2156	2170	2152	2140
Спрэд**	% с/п	44.4	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Спрэд**	% к/п	2.8	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR с/п	651	1239	1690	2353	2684	2681	2692
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR к/п	1097	1392	1989	2695	2956	2550	2817

* ВУП у даляравым эквіваленце за 2000 г. разлічаны па рынкавым (неафіцыйным) валютным курсе (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

** спрэд паміж безнаяўным курсам ценявога рынку і афіцыйным курсам (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу, Міністэрства фінансаў, НББ, Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Умоўныя азначэнні:

г/г	змены год да году	нар.	нарастаючым вынікам
ІСЦ	індэкс спажывецкіх цэнаў	НББ	Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь
ІЦВПП	індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	ПЗІ	простыя замежныя інвестыцыі
к/п	на канец перыяду	с/п	сярэдняя за перыяд
м/м	змены за месяц	трлн	трыльён
млн	мільён	ФСАН	Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва
млрд	мільярд	ЭЗ	Эўрапейскі Звяз